

جمهوری اسلامی ایران
جمع‌شوریٰ فقهی شورای نگهبان

بیان

شماره: ... ۹۰/۴۳۷
تاریخ: ... ۱۳۹۰/۰۶/۲۲
پیغام: صلوات

حضرت آیت‌الله جنتی «امتبرکانه»
دیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینویسیله گزارش جلسه پانصد و پنجاهم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۰/۶/۱۹ مشتمل بر ادامه رسیدگی لایحه آیین دادرسی کیفری ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: ادامه رسیدگی به لایحه آیین دادرسی کیفری.

ماده ۱۴۸، بند ب: اشیاء و اموال بلاعارض باشد

بررسی: اطلاق مفهوم آن از جهت شمول نسبت به مواردی که معارض حجت نباشد خلاف‌شرع می‌باشد.

ماده ۱۴۹: مالی که نگهداری آن مستلزم

بررسی: الف) اطلاق آن از جهت شمول نسبت به مواردی که صاحب آن مشخص بوده و دسترسی به او نیز ممکن است خلاف‌شرع می‌باشد زیرا تصرف در این اموال بدون اذن مالک آن خلاف‌شرع می‌باشد.
در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که این ماده اطلاق نداشته و مربوط به جائی است که عین مال یا حداقل بقاء قیمت و مالیت آن عند القاضی لازم است زیرا در غیر این صورت وجهی برای اقدام به فروش عین مال و نگهداری وجه آن نیست.
ب) اطلاق آن نسبت به مواردی که فروش کل مال لازم نیست

ماده ۱۵۰: کنترل ارتباطات مخابراتی افراد

بررسی: ۱- اطلاق تجویز کنترل ارتباطات مخابراتی برای کشف جرائم موضوع بندهای «الف»، «ب» و ... خلاف شرع دانسته شد و برای خلاف شرع بودن دو بیان ذکر شد.
الف) استراق سمع در این موارد از مصادیق تجسس حرام می‌باشد.
ب) تلاش قاضی برای اثبات مجرم بودن متهم (به سبب استراق سمع) در موارد اختلاف و نزاع بین دو طرف جائز نمی‌باشد نظیر القاء کیفیت طرح دعوی و نحو آن که در تحریر الوسیله تصریح به عدم جواز بوده و جواز آن شده است بله در جرائم عمومی که قاضی خود متكلّف امر است اشکالی نیست.
۲- منوط نمودن جواز استراق سمع به تأیید رئیس قوه قضائیه در موارد مهم امنیتی - که فوری و فوتی می‌باشد - خلاف شرع می‌باشد.

ماده ۱۵۰، تبصره ۱: شرایط و کیفیات

بررسی: اگر منظور از تعیین شرایط، وضع قانون باشد خلاف اصل ۸۵ می‌باشد و اگر منظور وضع آیین‌نامه باشد در مواردی که مرتبط به مسائل امنیتی نباشد خلاف اصل ۱۳۸ می‌باشد.

جمهوری اسلامی ایران
جمع‌شوریٰ فقهی شورای انگهبان

بیان

شماره: ۹۰/۴۳۷
تاریخ: ۱۳۹۰/۰۶/۲۲
پیش: صلوات

ماده ۱۵۲: تفتيش و بازرسی مواصلات ...

بررسی: ۱- اشکال اول ماده ۱۵۰ در مورد صدر این ماده نیز جاری است.

۲- اطلاق مشروط نمودن بررسی کردن مرسولات به حضور متهم یا وکیل او از جهت شمول نسبت به مواردی که حضور ایشان مضر می‌باشد - مانند موارد امنیتی - خلاف شرع می‌باشد.

ماده ۱۵۳: مقامات و مأموران وزارت‌خانه‌ها ...

بررسی: اشکال اول ماده ۱۵۰ در این ماده نیز جاری است.

ماده ۱۵۴: هر گاه متهم، نوشه، اسناد ...

بررسی: اشکالات مطرح شده در ماده ۱۵۲ در این ماده نیز جاری است.

ماده ۱۵۶: بازپرس، کارشناس را ...

بررسی: اعتبار نظر اکثریت در فرض اختلاف نظر کارشناسان خلاف اطلاق نظر حضرت امام خمینی «ره» در تحریرالوسیله «السابع: خیارالعیب، مسئله ۵» می‌باشد و ایشان در فرض اختلاف نظر کارشناسان علی‌الاطلاق ملاک را قرعه قرار داده‌اند. همچنین حضرت آیت‌الله خوئی «ره» نیز ملاک را نظر اکثریت نمی‌داند بلکه «أقواهم خبره» را ملاک می‌دانند. اشکال مذکور به ذیل این ماده و تبصره ۱ آن وارد است.
توضیح اینکه در این جلسه تا پایان این ماده بحث شد.

سیدحسن طاهری خرمآبادی
رئیس جمع‌شوریٰ فقهی شورای انگهبان